

Kaskisten kaupungin tytäryhteisöjen konserniohjaus

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 5.6.2014, § 22

Tarkistettu 7.5.2015, kv 7 §

Tarkistettu 17.6.2024, kv 9 §

Omistajapolitiikka • Konserniohje • Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Esipuhe/Johdanto

Kaskisten kaupungin yhtiöiden omistajapolitiikka sivut 4-10

1. Yhtiöomistukset Kaskisten kaupungissa
2. Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan päämäärä
3. Kaskisten kaupungin omistajapoliittiset linjaukset
4. Omistajapolitiikan päämäärän ja omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen

Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohje sivut 10-17

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite
2. Soveltamisala
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen
4. Konserniohjeen sitovuus
5. Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen
6. Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä
7. Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ja tytäryhteisön tiedottamisvelvollisuus
8. Konserniraportointi
9. Toimitusjohtajan ottaminen ja erottaminen
10. Tilintarkastus
11. Sisäinen valvonta, riskienhallinta, varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sisäinen tarkastus
12. Keskitetyt konsernitoiminnot ja hankinnat
13. Hyvä hallintotapa ja yhtiökokouskäytäntö

14. Nimeäminen yhtiön hallitukseen

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa sivut 17-28

(Corporate Governance)

1. Johdanto
2. Yhtiökokous
3. Hallintoneuvosto
4. Hallitus
5. Toimitusjohtaja
6. Muu johto
7. Palkkiot ja palkitseminen
8. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus
9. Tilintarkastus
10. Konsernihallinto
11. Tiedottaminen
12. Hyvä liiketapa ja lahjoman vastaiset periaatteet
13. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus
14. Vastuuvakuutukset

Liitteet ja yhteystiedot sivut 29-36

Johdanto

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Omistajapolitiikka mm. määrittelee missä tehtävissä tai toiminnoissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana. Kaskisten kaupungin omistajapoliittisten linjausten lähtökohtana on kaupungin strategia. Linjausten tavoitteena on turvata päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja tämän seurauksena pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikka sisältää linjauksia, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia. Omistajapolitiikan linjaukset konkretisoituvat yksittäisiä investointipäätöksiä ja konsernirakennetta koskevia ratkaisuja harkittaessa. Omistajapolitiikan tarkoitus on liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista siten, että varmistetaan kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden tehokas toteuttaminen.

Konserniohjeessa otetaan kantaa omistajan ja tytäryhteisön väliseen suhteeseen ja toimintatapaan, Corporate Governance -ohjeessa puolestaan tytäryhteisön johtamiseen, sisäiseen toimintaan sekä sidosryhmien yhteydenpitoon. Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Kaskisissa 27.6.2024

Markku Lumio

Kaupunginjohtaja

Kaskisten kaupungin yhtiöiden ja yhteisöjen omistajapolitiikka

Omistajapoliittiset linjaukset

1. Yhtiöomistukset Kaskisten kaupungissa

- 1.1. Yhtiöiden ja yhteisöjen omistajapolitiikka
- 1.2. Nykyisten yhtiö- ja säätiöomistusten muodostuminen
- 1.3. Omistajapolitiikka muuttuvassa toimintaympäristössä
- 1.4. Konserniohjaus
- 1.5. Vastuu omistajapolitiikan toteuttamisesta
- 1.6. Päätöksenteko

2. Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan päämäärä

3. Kaskisten kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

- Omistaminen ja suhde markkinoihin
- Kaupunki on aktiivinen ja selkeä omistaja
- Kaupunki on vaativa omistaja

4. Omistajapolitiikan päämäärän ja omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen

1. Yhtiöomistukset Kaskisten kaupungissa

1.1. Yhtiöiden ja yhteisöjen omistajapolitiikka

Kaskisten kaupungin yhtiöiden omistajapolitiikka keskittyy tarkastelussa olevassa kokonaisuudessa kaupungin tytäryhtiöihin. Omistajapoliittisia linjauksia noudatetaan muiden toimintayksiköiden osalta harkittaessa esimerkiksi toiminnan yhtiöittämistä.

Omistajapolitiikka ei koske kuntayhtymiä. Laajemmassa tarkastelussa kaupungin omistajapolitiikka käsittää muun muassa muut kaupungin omaisuuserät, maaomistukset, sijoitusomaisuuden sekä mahdolliset kuntayhtymät, joiden yksityiskohtaisempiin omistajapoliittisiin kysymyksiin otetaan kantaa erillisten asiakirjojen ja päätösten kautta.

Kaskisten kaupunkikonserni voidaan jakaa seuraaviin strategisen ohjauksen kannalta eri tavalla arvioitaviin kokonaisuuksiin

(tilanne 31.12.2023):

- Peruskunta
- Tytäryhtiöt (4 kpl)
 - Oy Kaskisten Energia, Kaskö Energi Ab
 - Oy Kaskisten Kiinteistöt – Kaskö Fastigheter Ab
 - Oy Kaskisten Satama – Kaskö Hamn Ab, 2014
 - Kiinteistö Oy Kaskisten Syväsatama

Strategisena päämääränä oltava, että kaupunkia johdetaan konsernin kokonaisedun näkökulmasta. Edelleen tavoitteeksi on asetettava se, että konsernia ohjataan selkeiden omistajalinjausten mukaisesti ja yhtenäisillä omistajapoliittisilla tavoitteilla.

1.2. Nykyisten yhtiö- ja säätiöomistusten muodostuminen

Yhtiömuotoisen toiminnan harjoittamiselle on ollut olemassa sellaisia toiminnallisia, taloudellisia ja strategisia syitä, joiden johdosta kaupunki on nähnyt tarpeelliseksi lähteä harjoittamaan liiketoimintalähtöistä toimintaa erillisen yhtiön perustamisen kautta. Yhtiöiden synnyttäminen on liittynyt kiinteästi sen hetkiseen toimintaympäristöön ja yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Tällä hetkellä korostuvat näkökulmat, joiden mukaan kaupunki on ennemminkin erilaisten kehityshankkeiden mahdollistaja kuin toteuttaja. Seudullinen yhteistyö on lisääntynyt viime vuosina. Seudullisesti haetaan erilaisia yhteistoimintamalleja.

Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan on perustuttava tosiasiallisiin tekijöihin ja kaupunkilaisen eli veronmaksajan etuun. Omistuksia on tarkasteltava kriittisesti ja arvioitava niiden asemaa osana kaupunkikonsernia useista erilaisista näkökulmista.

1.3. Omistajapolitiikka muuttuvassa toimintaympäristössä

Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan ja omistajapoliittisten linjausten on tarkoitus selkeyttää omistamiseen liittyviä tekijöitä. Yleisten omistajapoliittisten linjausten ja periaatteiden kautta on mahdollista tehdä johdonmukaisia yhtiökohtaisia omistajapoliittisia ratkaisuja ja linjauksia. Omistajapolitiikan ja omistajapoliittisten linjausten tarkoituksena on toteuttaa luvussa 2. esitettävää Kaskisten kaupungin omistajapoliittista päämäärää.

Toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin on yhä tarpeellisempaa varautua ennakoiden. Lainsäädäntöä tapahtuu yhä enemmän Euroopan unionin tasolla ja EY-tuomioistuimen ennakkoratkaisut ja muut päätökset saattavat nopeastikin johtaa muutoksiin lainsäädännössä. Tiedonvälityksen muutokset aiheuttavat osaltaan lisäpainetta julkiseen omistamiseen. Ylipäätään toimintaympäristö on merkittävästi erilainen kuin aiemmin, jolloin myös toimintatapojen on vastattava uuteen tilanteeseen.

Muutokset kuntalaissa kuntakonserniin liittyen ovat legitimoineet konsernina toimimisen periaatteita, joskin käytännön toimintaan liittyvät muutokset ovat olleet vähäisempiä. Itsenäiseen asemaan saatetut yhtiöt eivät useinkaan koe olevansa osa isompaa kaupunkikonsernia. Toiminnan kehittämisen näkökulmasta itsenäinen asema on nimenomaisesti ollut usein yhtenä taustatekijänä sille, että toiminta on irrotettu kaupungista. Sen sijaan lainsäädäntöön perustuvat kaupunkiemon velvollisuudet muun muassa tavoiteasetteluun ja tilinpäätöskäytäntöihin liittyen ovat tarkoittaneet väistämättä sitä, että kaupungin on kaupunkikonsernin emoyhteisönä kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota myös omistamiinsa yhtiöihin ja säätiöihin. Kaupungin on omistajana välttämätöntä aktivoitua kehittämään konsernikokonaisuutta.

Kaskisten kaupungissa on tarkasteltava vuosittain kaupunkikonsernin pitkän aikavälin investointisuunnitelmaa. Investointipaineet ovat merkittäviä ja osana uusinvestointien toteuttamisen rahoittamisessa ovat myös omaisuuden myynnit. Omaisuutta kierrättämällä on mahdollisuus rahoittaa tärkeiksi katsottuja investointeja, joiden toteuttaminen tulorahoituksen sallimalla nopeudella olisi muuten hidasta.

1.4. Konserniohjaus

Kaupunginvaltuusto päättää Kuntalain 13 §:n mukaan kunnan ja kuntakonsernin toiminnan talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon osastojen johtajat. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus. Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen asiat käsitellään kaupunginhallituksessa ja sen toimielimissä kaupunginjohtajan konsernihallinnon johtajien esittelyoikeutta koskevan päätöksen mukaisesti.

Kaskisten kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt noudattavat toiminnassaan kaupunginvaltuuston hyväksymää Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta sekä kaupunginhallituksen hyväksymää Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa -

ohjetta. Ohjeet ovat omistajan työkaluja omistustensa ohjaamiseen ja niiden tarkoituksena on osaltaan muun muassa varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti. Omistajan on osaltaan huolehdittava toisaalta siitä, että omistuksille asetetaan riittävän vaativia tavoitteita ja että niiden saavuttaminen toteutuu, toisaalta taas omistajan on tehtävä tarpeelliseksi katsomiansa omistajajärjestelyitä. Omistajapolitiikka voidaanakin karkeasti jakaa tilapäisiin omistajajärjestelyihin ja pysyvämpään omistajaohjaukseen.

1.5. Vastuu omistajapolitiikan toteuttamisesta

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeenpano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu konsernihallinnon johtajille ja sen koordinointi kaupunginjohtajalle. Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa kaupunginjohtaja.

Omistajaohjaus vaikuttaa yhtiökokouksessa. Yhtiökokousedustajan tai kaupunginjohtajan tulee viestiä omistajan yhtiökohtaiset näkemykset ja tavoitteet yhtiön toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

2. Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan päämäärä

Kaskisten kaupunki on aktiivinen, vaativa ja selkeä omistaja, joka varmistaa omien omistustensa tehokkaan hyödyntämisen kaupunkilaisten hyväksi.

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Omistajapolitiikka mm. määrittelee missä tehtävissä tai toiminnoissa kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana. Kaskisten kaupungin omistajapoliittisten linjausten lähtökohtana on kaupunkistrategia. Linjausten tavoitteena on turvata päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja tämän seurauksena pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikka sisältää toimintaperiaatteet, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia. Omistajapolitiikan linjaukset konkretisoituvat yksittäisiä investointipäätöksiä ja konsernirakennetta koskevia ratkaisuja harkittaessa.

Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä, vaan se on väline kaupunkikehitykseen sekä palvelujen tuottamiseksi ja järjestämiseksi. Omistamisen tulee olla aktiivista ja sen tarkoituksenmukaisuutta ja organisointitapoja on arvioitava säännöllisesti toimintaympäristön muuttuessa. Omistaminen on luonteeltaan strategista siten, että saadaan taloudellista tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Strategisessa omistamisessa tulisi korostua omistamisen elinkaariajattelu. Omistajapolitiikan tarkoitus on osaltaan liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista. Näin varmistetaan kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden tehokas toteuttaminen.

Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan päämäärä konkretisoidaan seuraavassa luvussa esitettävien omistajapoliittisten linjausten kautta, mutta päämäärä on luonteeltaan myös yleismerkityksellinen, jota tulee lähtökohtaisesti noudattaa kaikissa omistamiseen liittyvissä ratkaisuissa.

3. Kaskisten kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

Kaskisten kaupungin omistajapolitiikan päämäärä (edellinen luku) konkretisoidaan omistajapoliittisten linjausten kautta. Omistajapoliittisista linjauksista poiketaan vain painavasta syystä.

Omistaminen ja suhde markkinoihin

Omistaminen ei ole itsetarkoitus, vaan sillä pitää olla toiminnalliset tai liiketaloudelliset perusteet. Omistamisessa on arvioitava nykyhetkeen ja tulevaisuuden toiminta ympäristöön perustuen. Arvioidaan, ovatko ne tekijät, joiden seurauksena omistamiselle on aikanaan katsottu olevan tarvetta edelleen voimassa vai voidaanko omistuksesta luopua.

Kaupunkikonsernin kokonaisuus otetaan huomioon omistamiseen liittyvissä päätöksissä.

Kaupunkikonsernia tarkastellaan kokonaisuutena, jossa konsernin yksittäisen yhtiön omistamiseen tai kaupungin yksikön yhtiöittämiseen liittyvät päätökset eivät saa johtaa koko konsernin talouden tai toiminnan kannalta negatiiviseen lopputulokseen.

Yhtiömuotoista toimintatapaa hyödynnetään, kun toiminta ja tuotettavat palvelut on tarkoituksenmukaista ja taloudellista hoitaa erillisessä yhtiössä. Yhtiömuoto ei ole itsetarkoitus, vaan eräs mahdollisuus toiminnan järjestämiseen.

Ainoastaan omistajalleen palveluja tuottavia yhtiöitä ei perusteta.

Kaupunki on aktiivinen ja selkeä omistaja

Kaupunki seuraa yhtiöomistustensa toiminnan kehittymistä ja omistaja-asemaa osana Kaskisten kaupunkikonsernia ja tekee aktiivisesti omistajapoliittisia ratkaisuja Yhtiöiden toiminnan

seuraaminen on jatkuva prosessi ja omistajapoliittiset ratkaisut (esim. luopuminen) tehdään ennakoiden ja kaupungin etu turvaten oikealla hetkellä, ei ulkopuolisten syiden johdosta.

Omien yhtiöiden välille ei rakenneta keskinäisiä omistussuhteita. Konsernirakenteen läpinäkyvyyden ja yhtenäisen omistajaohjauksen kannalta ei ole perusteltua muodostaa yhtiöiden välille rakenteita, joissa useat eri konserniyhtiöt omistavat yhdessä kolmannen yhtiön tai sen osia. Ei myöskään ole tarkoituksenmukaista, että kaupunki omistaa yhtiötä sekä suoraan että omistamansa toisen yhtiön kautta.

Kaupunki osallistuu rahoitusvastuun kantamiseen omistuksensa suhteessa. Kaupunki rajaa taloudellisen vastuunsa omistusosuuteensa, eikä rahoita toimintaa muiden omistajien puolesta.

Kaupunki on vaativa omistaja

Yhtiölle tai perustettavalle yhtiölle asetetaan selkeät ja mitattavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet, ml. riskisuhteutettu pääoman tuottotavoite. Omistajan asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet määrittävät sen mitä omistaja omistamaltaan yhtiöltä odottaa.

Kaupunki sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin vain liiketoiminnan kehittämiseen tai laajentamiseen. Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta toimintaa ja pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat.

Kaupungin yhtiöissä toiminnan tulosta ja kannattavuutta verrataan toimialan yhtiöiden vastaaviin lukuihin. Kaupunki edellyttää omistamiensa yhtiöiden toimivan tehokkaasti ja vertailupohjana toimivat saman toimialan yritykset.

4. Omistajapolitiikan päämäärän ja omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen

Omistajapolitiikan päämäärän ja linjausten toteuttaminen on jatkuva prosessi, jonka käytännön toteuttamistoimenpiteet konkretisoituvat yksittäisten päätösten kautta. Kaupungin omistamien yhtiöiden muodostama kokonaisuus arvioidaan kerran valtuustokaudessa. Kokonaistarkastelussa käydään systemaattisesti läpi kaupungin tytär- ja osakkuusyhtiöt ja otetaan kantaa omistajan ja omistamisen näkökulmasta. Kaupunki on aktiivinen omistaja, joka tarkoittaa muun muassa sitä, että toimintaympäristön muuttuessa kaupunki tekee tarvittavat omistajapoliittiset ratkaisut.

Yhtiökohtainen tarkastelu toteutetaan kaupunginjohtajan ja toimialajohtajien toimesta. Yhtiöiden hallitusten puheenjohtajia, toimitusjohtajia sekä ulkopuolisia konsultteja käytetään asiantuntijoina tarpeen mukaan.

Yhtiökohtaisen tarkastelun lopputuloksena kaupungille omistajana muodostuu:

- kokonaiskäsitys miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan
- kannanotto omistamiseen (esim. pidetään/luovutaan/laajennetaan omistus pohjaa)
- näkemys yhtiön kehittämisvisiosta (esim. toimintaa laajennetaan/ei laajenneta/fuusioidaan)

- näkemys pidemmän aikavälin yhtiölle asetettavista taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista (esim. osinkotavoite, merkittävän hankkeen suunnittelu/toteutus)

Yhtiöiden tarkastelun tulokset ja yhtiökohtaiset linjaukset esitellään kaupunginhallitukselle.

OMISTAJAPOLITIIKKA

Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohje

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite
2. Soveltamisala
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen
4. Konserniohjeen sitovuus
5. Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen
6. Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä
7. Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ja tytäryhteisön tiedottamisvelvollisuus
8. Konserniraportointi
9. Toimitusjohtajan ottaminen ja erottaminen
10. Tilintarkastus
11. Sisäinen valvonta, riskienhallinta, varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sisäinen tarkastus
12. Keskitetyt konsernitoiminnot ja hankinnat
13. Hyvä hallintotapa ja yhtiökokouskäytäntö
14. Nimeäminen yhtiön hallitukseen

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti Kaskisten kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

2. Soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Mahdollisissa osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Ohje ei koske kuntayhtymiä.

Konserniohjeella pyritään kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin tytäryhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt eli tytäryhteisöt (tilanne 31.12.2023):

- Oy Kaskisten Energia, Kaskö Energi Ab
- Oy Kaskisten Kiinteistöt – Kaskö Fastigheter Ab
- Oy Kaskisten Satama – Kaskö Hamn Ab, 2014
- Kiinteistö Oy Kaskisten Syväsatama

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Kaskisten kaupunginvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen.

4. Konserniohjeen sitovuus

Konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä tai osakassopimuksesta muuta johdu.

Kaupunki ottaa omistajaohjauksessaan huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjaukseen ei kuulu se, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Asian käsittelystä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote konsernihallintoon.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernihallintoon.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai kaupunkikonsernille.

5. Kaupunkikonsernin ohjaus ja johtaminen

Kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen asiat käsitellään kaupunginhallituksessa ja sen toimitelmissä kaupunginjohtajan esittelyoikeutta koskevan päätöksen mukaisesti.

Kaupunginjohtaja koordinoi omistajaohjausta sekä toimii yhteyshenkilönä konsernijohtoon ja kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen välillä.

Kaupunginjohtaja valmistelee tytäryhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset sekä vastaa näitä koskevasta konserniohjauksesta yhteistyössä osastojen johtajien kanssa.

Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja antavat koko konsernia koskevia ohjeita. Ohjeet voivat koskea mm.

- pääomien käyttöä ja toiminnan rahoitusta
- riskienhallintaa
- omistajapoliittisia tavoitteita
- konserniraportointia
- hankintoja
- henkilöstöpolitiikkaa
- muuta seikkaa, jolla edistetään konsernin kokonaisuutta

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapoliittisia tavoitteita sekä tytäryhteisökohtaisia toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteet ohjaavat kaupungin edustajia tytäryhteisöjen toimitelmissä.

Talousjohtaja antaa yksityiskohtaisempaa ohjausta sekä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa pyrkii tukemaan kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantamista sekä tavoitteiden saavuttamista.

Konsernihallinto järjestää vuosittain koulutustilaisuuksia tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, hallituksen puheenjohtajille ja jäsenille sekä tarvittaessa muulle henkilöstölle. Näillä tilaisuuksilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä ja parhaimpien käytäntöjen omaksumista. Tytäryhteisöjen edustajat ovat velvoitettuja osallistumaan näihin tilaisuuksiin.

6. Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä

Kaskisten kaupunki käyttää tytäryhteisöjen omistajana keskeistä päätösvaltaa valitessaan edustajia yhteisöjen päätöksentekoeleimiin. Edustajat päätöksentekoeleimiin nimeää pääsääntöisesti kaupunginhallitus.

Osakeyhtiöissä osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa, jossa Kaskisten kaupunkia edustaa yhtiökokousedustaja. Yhtiökokousedustajalle voidaan antaa kuntalain 23 §:n mukaisia ohjeita koskien muun muassa hallituksen jäsenten valintaa.

Kaupunginhallitus tai mahdollisesti johtosäännössä määrätty muu kaupungin edustaja antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kaskisten kaupungin nimeämien edustajien on toimittava kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti tytäryhteisöjen hallintoelimissä. Hallituksen jäsenet eivät edusta tytäryhteisössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja.

Tytäryhteisön hallituksen jäsenen tulee nauttia sen toimielimen luottamusta, joka on hänet tehtävään valinnut. Mikäli hallituksen jäsen ei nauti luottamusta, on hänet erotettava tehtävästään.

Kaupunginjohtajalla, joka on osa konsernijohtoa ja joka vastaa omistajapolitiikan koordinoinnista ja valmistelusta, on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa.

7. Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ja tytäryhteisön tiedottamisvelvollisuus

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön toimitusjohtajalla tai vastaavalla. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa kun merkittävästä asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa. Omistajan ennakkokäsitys haetaan liiketoiminnan ohjauksen kautta seuraavista asioista päätettäessä:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai merkittävä investointi
- yhtiöjärjestyksen tai vastaavan muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- liiketoiminnan tai sen merkittävän osan myyminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen
- fuusio tai diffuusio
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan
- merkittävä henkilöstöpoliittinen asia
- toimitusjohtajan/toiminnanjohtajan valinta
- muu yhtiön tulokseen ja riskiin merkittävästi vaikuttava tapahtuma
- olennainen laskentaperiaatteiden muutos
- muu yhtiön kannalta merkittävä asia

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei ole määrämuotoinen hallinnollinen toimi. Lähtökohtana on, että toimitusjohtaja voi selvittää ennakkokäsityksen sähköpostilla tai muuten kirjallisesti. Toimitusjohtajan valinnassa omistajan ennakkokäsityksen hakee hallituksen puheenjohtaja.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Yhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhtiön johtamisesta.

8. Konserniraportointi

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöraportoinnissa mukana olevien yhteisöjen tulee toimittaa konsernihallinnolle sen tarvitsemat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Tytäryhteisö raportoi kaupungille toimintansa ja taloutensa kehittymisestä konsernihallinnon määräämällä tavalla. Tytäryhteisön on lisäksi raportoitava erikseen mikäli sen toiminta ei vastaa oletettua kehitystä.

Konserniyhtiöiden raportointi kaupunginhallitukselle on tarkoituksenmukaista järjestää neljä kertaa vuodessa. Ensimmäinen vuosineljännes 31.3. asti raportoidaan toukokuussa, toinen neljännes 30.6. asti elo-kuussa, kolmas neljännes 30.9. asti marraskuussa ja tilinpäätös seuraavan vuoden helmikuussa.

Konsernitilinpäätös

Konserniyhteisöillä tulee olla kalenterivuotta vastaava tilikausi. Kaikissa kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä tulee noudattaa kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita, kuntalain konserniyhteisöjä koskevia säännöksiä sekä hyvää kirjanpilotapaa. Konsernitilinpäätöstä sekä välitilinpäätöksiä varten tarvittavat tiedot toimitetaan konsernihallinnon määräämällä tavalla ja määräämässä muodossa erikseen annettavan aikataulun mukaisesti.

Tytäryhteisöjen tiedottamisvelvollisuus

Tytäryhteisöllä on lisäksi velvollisuus tiedottaa konsernihallintoa ennen muun merkittäväksi katsottavan asian julkiseksi tuloa. Tiedottamisvelvollisuudesta vastaavat tytäryhteisön toimitusjohtaja sekä hallituksen puheenjohtaja. Tiedottamisvelvollisuus täytetään olemalla yhteydessä konsernihallintoon.

Tytäryhteisöt lähettävät hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä tasekirjat konsernihallinnon antamien ohjeiden mukaisesti.

9. Toimitusjohtajan ottaminen ja erottaminen

Toimitusjohtajan ottaa ja erottaa yhtiön hallitus. Ennen toimitusjohtajan ottamista ja erottamista tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan on oltava yhteydessä kaupunginhallitukseen. Tämän tulee tapahtua asian tullessa vireille.

10. Tilintarkastus

Kaupunkikonsernissa noudatetaan yhtäläistä tilintarkastustapaa.

Kaupungin tytäryhtiöiden on noudatettava toimitusjohtajasopimuksen tekemisessä konsernihallinnon toimitusjohtajasopimusmallia ja siihen liittyvää konserniohjetta sekä toimintatapoja. Ennen toimitusjohtajasopimuksen lopullista hyväksyntää tulee siitä neuvotella konsernijohdon ja -hallinnon kanssa.

11. Sisäinen valvonta, riskienhallinta, varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä sisäinen tarkastus

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

Yhtiön hallitus huolehtii siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että yhtiössä seurataan valvonnan toimivuutta. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhtiön

sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Riskienhallinta

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle. Sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin suunnittelemalla toimintansa etukäteen valmiussuunnitelmilla. Valmiussuunnittelu- ja pelastussuunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös tytäryhteisöjen mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin. Kaupunkikonsernin riskienhallinnasta ja turvallisuudesta vastaava yhteyshenkilö (teknisen osaston päällikkö) koordinoi myös kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen riskienhallinta- ja valmiussuunnittelua.

Sisäinen tarkastus

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Kaupungin talousjohtaja konsultoi ja arvioi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisöissä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

12. Keskitetyt konsernitoiminnot ja hankinnat

Keskitettyjä konsernitoimintoja tuotetaan mm. taloushallinnon asioissa, it-asioissa ja henkilöstöhallinnon asioissa sekä työterveysasioissa.

Mm. tietojärjestelmähankintoja suunniteltaessa on oltava etukäteen yhteydessä talous/it-hallintoon.

13. Hyvä hallintotapa ja yhtiökokouskäytäntö

Yhtiön tai muun yhteisön tulee noudattaa kaikessa toiminnassaan hyvää hallintotapaa. (Corporate Governance)

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekuelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat ohjaukseen ja valvontaan. Tilikauden aikana on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava kaupunginhallituksen määräämälle yhtiökokousedustajalle vähintään kaksi viikkoa ennen kokousajankohtaa. Yhtiökokouskutsun yhteydessä on toimitettava etukäteen tarpeellinen kokousmateriaali.

Mikäli edellä mainittua aikataulua ei ole käytännön syistä johtuen mahdollista noudattaa, on poikkeavasta käytännöstä sovittava erikseen.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa.

14. Nimeäminen yhtiön hallitukseen

Pääsääntöisesti tytäryhteisöjen päätöksentekoeleimiin kaupunginhallituksen esityksestä valitaan 2 vuodeksi kerrallaan.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa

(Corporate Governance)

1. Johdanto

1.1. Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohje ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa (Corporate Governance)

1.2. Noudatettavat toimintaperiaatteet

2. Yhtiökokous

3. Yhtiökokousedustus

4. Hallitus

4.1. Tehtävät

4.2. Toimintaohje

4.3. Jäsenten valinta

- 4.4.Jäsenten lukumäärä
- 4.5.Hallituksen puheenjohtaja
- 4.6.Jäsenten toimikausi
- 4.7.Jäsenten erityinen asettamisjärjestys
- 4.8.Hallituksen jäsenten pätevyys
- 4.9.Hallituksen jäsenten tiedon saanti
- 4.10.Hallituksen jäsenen riippumattomuus
- 4.11.Tasa-arvo
- 4.12.Laki julkisista hankinnoista
- 4.13.Hallituksen jäsenistä ilmoitettavat tiedot

5. Toimitusjohtaja

- 5.1. Tehtävät
- 5.2. Ottaminen ja erottaminen
- 5.3.Toimitusjohtajasopimus
- 5.4.Toimitusjohtajasta ilmoitettavat tiedot
- 5.5.Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen

6. Muu johto

- 6.1. Yhtiön organisaatio

7. Palkkiot ja palkitseminen

- 7.1. Hallitusten jäsenten palkkiot
- 7.2. Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitseminen

8. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

- 8.1. Raportointi
- 8.2. Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet
- 8.3.Riskienhallinta

8.4.Sisäinen tarkastus

9. Tilintarkastus

10. Konsernihallinto

11. Tiedottaminen

12. Hyvä liiketapa ja lahjoman vastaiset periaatteet

13. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

14. Vastuuvakuutukset

1. Johdanto

1.1. Kaskisteen kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohje ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa (Corporate Governance)

Kaskisten kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan Kaskisten kaupunginvaltuuston hyväksymää Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta (konserniohje) ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa -ohjetta (Corporate Governance -ohje, CG-ohje). Konserniohje ja Corporate Governance -ohje ovat omistajan työkaluja omistustensa ohjaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti. Ohjeiden tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) -ohjeessa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Hyvään hallintotapaan kuntakonsernissa kuuluu, että kunnan tytäryhteisöjen asioita kunnan hallinnossa käsiteltäessä noudatetaan hallintolakia ja muita menettelytapasäännöksiä. Hallintolain 28.1 §:n 5 kohdassa säädetään ns. yhteisöjäävistä.” Corporate Governance -ohje on sisällöltään osin yhtäläinen Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjeen kanssa, mutta CG-ohjeessa laajennetaan muun muassa hallitusta ja toimitusjohtajaa koskevia periaatteita, otetaan kantaa palkkioihin ja palkitsemiseen sekä yleiseen hyvään hallinto- ja johtamistapaan.

1.2. Noudatettavat toimintaperiaatteet

Kaskisten kaupunkikonsernissa noudatetaan seuraavia toimintaperiaatteita:

- Hyvä palvelu
- Yhdessä tekeminen
- Vastuullisuus
- Aloitteellisuus

Lisäksi Kaskisten kaupunkikonsernissa suhtaudutaan avoimesti kilpailuun.

2. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekoeelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous. Osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksessa puhe- ja äänioikeuttaan. Yhtiökokousedustajana ei voi toimia kyseisen yhtiön hallituksen jäsen.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernihallinnolle ja kaupungin yhtiökokousedustajalle sekä tarvittaessa muille osakkeenomistajille vähintään kaksi viikkoa ennen kokousajankohtaa.

Mikäli yhtiökokouksessa käsitellään muita kuin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksessa vuosittain käsiteltäviä asioita, on ajankohdasta ilmoitettava vähintään kolme viikkoa ennen kokousajankohtaa. Yhtiökokouskutsun yhteydessä on toimitettava etukäteen tarpeellinen kokousmateriaali. Mikäli edellä mainittua aikataulua ei ole käytännön syistä johtuen mahdollista noudattaa, on poikkeavasta käytännöstä sovittava erikseen.

3. Yhtiökokousedustus

Yhtiökokousedustajalle on erikseen sovittavalla tavalla varattava mahdollisuus tutustua yhtiön toimintaan. Yhtiökokous järjestetään yhtiön kotipaikkakunnalla. Etukäteistietojen avulla voidaan arvioida tarvetta osallistua yhtiökokoukseen, päättää äänestyskäyttäytymisestä ja tarpeesta tehdä yhtiökokouksessa kysymyksiä. Myös ne osakkeenomistajat, jotka eivät pääse kokoukseen, saavat näin yhtiöstä tietoa ja voivat tehdä omistustaan koskevia ratkaisuja.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielinten välisen vuorovaikutuksen sekä osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi. Osakkeenomistajat voivat kyselyoikeuttaan käyttämällä saada tarkempia tietoja seikoista, jotka saattavat vaikuttaa yhtiön tilinpäätöksen, taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen ja hallitus valitsee toimitusjohtajan. Yhtiökokousedustaja laatii tarvittaessa yhtiökokouksen asioista ja yhtiön taloudellisesta asemasta yhtiökokousraportin konsernihallinnolle toimitettavaksi.

4. Hallitus

4.1. Tehtävät

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta sekä yhtiön toiminnan, kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategian ja valvoo sen toteuttamista, hyväksyy riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otetuiksi. Hallituksen jäsenet eivät edusta yhtiössä heitä jäseneksi ehdottaneita tahoja.

Kaupunkikonsernissa yhtiön hallituksen on erityisesti huolehdittava siitä, että yhtiöllä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden suhteutettu strategia, jota seurataan, arvioidaan ja raportoidaan hallitukselle vähintään kolmannesvuosittain. Raporttien käsittely on kirjattava hallituksen pöytäkirjaan. Hallituksen on säännöllisesti arvioitava omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistä. Vastuu voi tietyin edellytyksin syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta.

Korvausvastuu syntyy

- huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnistä
- osakeyhtiölain, muun lain tai yhtiöjärjestyksen rikkomisesta
- jättämällä noudattamatta Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen

konserniohjetta, konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita tai Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) -ohjetta siten, että siitä aiheutuu merkittävää haittaa tai vahinkoa yhtiölle tai kaupunkikonsernille.

4.2. Toimintaohje

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Yhtiön on jaettava toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan vastualueet selkeästi erillisellä työjärjestyksellä. Suositeltavaa on, että hallitus kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Kokousaineisto on toimitettava hallituksen jäsenille riittävän aikaisin, vähintään 3 arkipäivää ennen kokousta. Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa ja yhtiön on ilmoitettava tilikauden aikana pidettyjen hallituksen kokousten määrä sekä jäsenten keskimääräinen osallistuminen kokouksiin toimintakertomuksessa.

Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava pöytäkirja.

Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä ja kun kaikille hallituksen jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen.

4.3. Jäsenten valinta

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Kaupunginhallitus nimeää ehdokkaat hallituksen jäseniksi ja antaa yhtiökokousedustajalle kuntalain 23 §:n mukaisen ohjeen. Yhtiökokousedustaja toimii yhtiökokouksessa ohjeen mukaisesti. Vaikka hallituksen jäsenet valitaan yleensä kalenterivuodeksi kerrallaan, koskee kaupunginhallituksen ohjaus 2 vuoden toimikautta.

4.4. Jäsenten lukumäärä

Kaupunginhallitus ottaa yhtiöjärjestyksen puitteissa kantaa yhtiön hallitukseen valittavien jäsenten määrään. Hallitukseen valitaan pääsääntöisesti vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä lukuun ottamatta tehtäväalueeltaan suppeita pieniä yhtiöitä, joihin valitaan vähintään kolme jäsentä.

4.5. Hallituksen puheenjohtaja

Hallituksella on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty. Puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

- huolehtia, että hallitus on toiminta- ja päätöskykyinen
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- huolehtia siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä, valvoa kokousten valmistelua, toimia kokouksessa puheenjohtajana, huolehtia pöytäkirjan pitämisestä ja sen allekirjoittamisesta vuodeksi kerrallaan, koskee kaupunginhallituksen ohjaus 2 vuoden toimikautta.
- huolehtia osaltaan siitä, että Kaskisten kaupungin tytäryhteisössä noudatetaan Kaskisten kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen konserniohjetta, konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kaskisten kaupunkikonsernissa (Corporate Governance) -ohjetta
- huolehtia siitä, että lakisäätteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan

- hyväksyä toimitusjohtajan edustusmenot yms., lomat ja muut vapaat
- pitää yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- seurata tarkasti yhtiön toimintaa
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle

4.6. Jäsenten toimikausi

Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan huolimatta siitä, että kaupunginhallituksen ohjaus annetaan 2 vuoden toimikaudeksi. Yhtiön hallituksen jäsen voidaan kaupunginvaltuuston uudella ohjauksella vaihtaa. Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Erottaminen edellyttää kaupunginhallituksen ohjauspäätöstä.

Hallitus vastaa uuden jäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

4.7. Jäsenten erityinen asettamisjärjestys

Jos hallituksen jäseniä asetetaan yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen mukaan erityisessä järjestyksessä, on asettamisjärjestys selostettava yhtiökokouskutsussa.

4.8. Hallituksen jäsenten pätevyys

Hallituksella tulee olla tarkoituksenmukainen toimialan, organisaation toiminnan sekä hallinnon ja johtamisen asiantuntemus. Hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen kokoonpanon tulisi heijastaa eri taustoja ja näkökulmia ja hallituksen jäsenten tulee huolehtia jatkuvasti tiedollisesta kehittymisestään ja ajankäyttönsä riittävydestä. Kaupunkikonsernin yhtiöihin pyritään poliittinen edustus huomioon ottaen saamaan mahdollisimman monipuolinen edustus.

4.9. Hallituksen jäsenten tiedonsaanti

Yhtiön on annettava hallituksensa jäsenille riittävät ja tasapuoliset tiedot yhtiön toiminnasta. Hallituksen jäsenten tulee olla tietoisia saamaansa tietoon liittyvistä mahdollisista rajoitteista ja puutteista ja heidän tulee varmistaa, että he saavat oikeaa ja luotettavaa tietoa.

Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydetyt tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon. Hallituksen jäsenellä ei ole oikeutta osoittaa pyyntöään suoraan yhtiön organisaatiolle tai konsernin yksittäiselle toimihenkilölle.

4.10. Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi

toimia yhtiön hallituksen jäsenenä, lukuun ottamatta tilanteita, joissa tytäryhtiön konsernirakenteen vuoksi tämä on katsottu tarpeelliseksi.

Jäsen ei ole riippumaton, jos

- jäsenellä on työ-, toimi- tai vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhtiöön
- jäsen on ollut työ- tai toimisuhteessa yhtiöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- jäsen kuuluu toimivaan johtoon toisessa yhtiössä ja yhtiöiden välillä on yhtiöön nähden asiakkuus-, toimittajuus tai yhteistyösuhde, joka on merkittävä tuolle toiselle yhtiölle
- ristikkäinen valvontasuhde (kahdessa yhtiössä jäsenet ovat ristikkäin toistensa toimivassa johdossa ja hallituksessa)

4.11. Tasa-arvo

Kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla on enemmistö, hallituksen kokoonpanossa noudatetaan tasa-arvolakia (4 a §).

4.12. Laki julkisista hankinnoista

Hallituksen on valvottava, että kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla ja/tai kuntayhtymällä on enemmistö, noudatetaan lakia ja asetuksia julkisista hankinnoista.

4.13. Hallituksen jäsenistä ilmoitettavat tiedot

Yhtiöiden tulee huolehtia, että hallituksen jäsenet täyttävät hallituksen jäsenen perustietoilmoituksen, jossa ilmoitetaan

- nimi • syntymäaika • osoite • mahdolliset sidonnaisuudet yhtiöön

Perustietoilmoituksella annettavissa tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on viipymättä ilmoitettava yhtiölle.

5. Toimitusjohtaja

5.1. Tehtävät

Jos yhtiöön nimetään toimitusjohtaja niin tämä hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta

järjestämisestä. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

5.2. Ottaminen ja erottaminen

Toimitusjohtajan ottaa ja erottaa hallitus. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään ja hallitus voi myös erottaa toimitusjohtajan tehtävästään.

5.3. Toimitusjohtajasopimus

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määriteltävä kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa, jonka hallitus hyväksyy. Kaupungin tytäryhtiöiden on noudatettava toimitusjohtajasopimuksen tekemisessä konsernihallinnon toimitusjohtajasopimusohjaa ja siihen liittyvää konserniohjetta sekä toimintatapoja.

Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta.

5.4. Toimitusjohtajasta ilmoitettavat tiedot

Toimitusjohtajasta on ilmoitettava nimi, syntymäaika, osoite, koulutus, keskeinen työkokemus, samanaikaiset luottamustoimet ja mahdolliset sidonnaisuudet yhtiöön.

Lisäksi toimitusjohtajan tulee ilmoittaa sivutoimensa hallituksen hyväksyttäväksi ja omistukset muissa yhtiöissä mikäli sidonnaisuudet yhtiöön.

5.5. Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen

Toimitusjohtajaa ei tule valita ilman pätevää syytä emoyhtiön hallituksen puheenjohtajaksi tai jäseneksi.

6. Muu johto

6.1. Yhtiön organisaatio

Yhtiön on selostettava toimintakertomuksessa yhtiön organisaatio ja yhtiössä on johtoryhmä, johtoryhmän kokoonpano ja johtoryhmän jäsenten vastualueet. Jos yhtiö ei laadi virallista toimintakertomusta, tulee yhtiön laatia omistajalle vuosikatsaus, jossa ilmenee vähintään toimintakertomuksessa esitettävät tiedot.

7. Palkkiot ja palkitseminen

7.1. Hallituksen jäsenten palkkiot

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous.

7.2. Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitseminen

Tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on yhtiön hallituksen vastuulla.

8. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

8.1. Raportointi

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

8.2. Sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

Yhtiön hallitus huolehtii siitä, että yhtiössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että yhtiössä seurataan valvonnan toimivuutta. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

8.3. Riskienhallinta

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritelty. Kokonaisvastuu yhtiön riskienhallinnasta kuuluu hallitukselle. Konsernihallinto ja tilintarkastaja arvioivat niitä prosesseja, joilla organisaatioissa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

8.4. Sisäisen tarkastus

Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön sisäinen tarkastus on järjestetty ja oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Kaupungin konsernihallinto konsultoi ja arvioi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisöissä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

9. Tilintarkastus

Yhtiöissä tulee olla yksi varsinainen ja yksi varatilintarkastaja. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastuslain mukainen tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvitse valita.

Konserniyhtiöiden on saatettava yhtiöjärjestyksensä vastaamaan tätä määräystä.

Kaupunginvaltuusto nimeää tilintarkastajaehdokkaan kaupungin tytäryhteisöihin ja yhtiökokous valitsee tilintarkastajan. Kaupunginvaltuusto antaa yhtiökokousedustajalle ohjeen tilintarkastajien valinnasta.

Tarkastuslautakunta huolehtii kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tilintarkastuksen yhteensovittamisesta.

Yhtiön on ilmoitettava tilintarkastajien palkkiot tilikaudelta yhteissummana.

10. Konsernihallinto

Konsernijohto voi antaa koko konsernia koskevia ohjeita.

Ohjeet voivat koskea mm.

- pääomien käyttöä ja toiminnan rahoitusta
- riskienhallintaa
- omistajapoliittisia tavoitteita
- konserniraportointia
- julkisia hankintoja
- henkilöstöpolitiikkaa
- muuta seikkaa, jolla edistetään konsernin kokonaisuutta

Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille talousarviossa yleisiä omistajapoliittisia tavoitteita sekä tytäryhteisökohtaisia toiminnallisia tavoitteita. Tavoitteet ohjaavat kaupungin edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä.

Konsernihallinto antaa yksityiskohtaisempaa ohjausta sekä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa pyrkii tukemaan kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantamista sekä tavoitteiden saavuttamista.

Konsernihallinto järjestää vuosittain tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, hallituksen puheenjohtajille ja jäsenille sekä tarvittaessa muulle henkilöstölle tilaisuuksia, joilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä ja parhaimpien käytäntöjen omaksumista. Tytäryhteisöjen edustajat ovat velvoitettuja osallistumaan näihin tilaisuuksiin.

11. Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaan silloin kun kunnan tehtävä on annettu yhteisön tai säätiön hoidettavaksi, kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta. Hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on riittävää. Tiedottamisesta vastaa tytäryhteisön toimitusjohtaja tai vastaava sekä hallitus. Milloin yhtiöllä on asiakkainaan kuntalaisia, yhtiön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävää, on yhtiön huolehdittava, että yhtiössä on laadittu vuosikertomus, joka on yleisesti saatavilla. Vuosikertomus ja vastaavat tiedot katsotaan olevan yleisesti saatavilla, mikäli ne ovat yhtiön tai kaupungin internet- kotisivuilla.

12. Hyvä liiketapa ja lahjoman vastaiset periaatteet

Yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiössä noudatetaan hyvää liiketapaa ja lahjomanvastaisia periaatteita.

Eri vaalien yksittäisille ehdokkaille tai heidän tukiyhdistyksilleen ei saa antaa kaupunkikonsernilta taloudellista vaalitukea. Tytäryhtiöt eivät anna tukea poliittiseen toimintaan.

Tilaajavastuulaki tuli voimaan 1.1.2007. Laissa käsitellään hankintoja tekevän yksikön velvollisuuksia sopimuksia tehtäessä. Kaupunginhallitus edellyttää, että kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä toimitaan tilaajavastuulain mukaisesti.

13. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Yhtiöissä noudatetaan osakeyhtiölakia. Yhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon – tai muu kaupungin viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Hallituksen jäseniä koskee osakeyhtiölain mukainen vahingonkorvausvelvollisuus yhtiölle tai ulkopuoliselle tuottamastaan haitasta.

14. Vastuuvakuutukset

Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Yhtiössä saatua tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi muussa kaupungin päätöksenteossa.

Yhtiön kaupungille toimittamat asiakirjat ovat julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyllä tavalla.

KAUPUNGIN TYTÄRYHTEISÖJEN KONSERNIOHJAUS

Liitteet

1 Osakeyhtiölaki

Liite 1

Osakeyhtiölaki 1 luku, 8 §, 6 luku, 1 – 28 §:t, 8 luku, 12 §

N:o 624

Osakeyhtiölaki

Annettu Naantalissa 21 päivänä heinäkuuta 2006

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET PERIAATTEET, PERUSTAMINEN JA OSAKKEET

1 luku

Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

8 § Johdon tehtävä

Yhtiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua.

II OSA

HALLINTO JA TILINPÄÄTÖS

6 luku

Osakeyhtiön johto ja edustaminen

Johto

1 § Yhtiön johto

Yhtiöllä on oltava hallitus. Sillä voi olla myös toimitusjohtaja ja hallintoneuvosto.

Kiellosta tehdä yhdenvertaisuusperiaatteen vastaisia päätöksiä säädetään 1 luvun 7 §:ssä, huolellisuusvelvollisuudesta 1 luvun 8 §:ssä ja vahingonkorvausvastuusta 22 luvussa. Yhtiön edustamisesta säädetään tämän luvun 25–28 §:ssä.

Hallituksen tehtävät ja päätöksenteko

2 § Hallituksen yleiset tehtävät

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (yleistoimivalta). Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa yhtiökokouksen, hallintoneuvoston tai hallituksen tekemää päätöstä, joka on tämän lain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

3 § Hallituksen päätöksenteko

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, jollei yhtiöjärjestyksessä edellytetä määräenemmistöä. Jos äännet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni. Jos äännet menevät puheenjohtajan vaalissa tasan, eikä hallitusta valittaessa tai yhtiöjärjestyksessä ole määrätty muuta, vaali ratkaistaan arvalla. Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä, jollei

yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa määrää. Määrä lasketaan valituista hallituksen jäsenistä. Määrää laskettaessa esteellisten jäsenten ei katsota olevan paikalla. Päätöstä ei saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta osallistua asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estynyt, tilaisuus on varattava varajäsenelle. Jos päätös tehdään pitämättä kokousta, päätös on kirjattava, allekirjoitettava, numeroitava ja säilytettävä kuten hallituksen kokouksen pöytäkirjasta 6 §:ssä säädetään.

4 § Hallituksen jäsenen esteellisyys

Hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua yhtiön ja kolmannen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Mitä tässä pykälässä säädetään sopimuksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun oikeustoimeen sekä oikeudenkäyntiin ja muuhun puhevallan käyttämiseen.

5 § Hallituksen kokoontuminen

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kokous on kutsuttava koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Jollei hallituksen puheenjohtaja vaatimuksesta huolimatta kutsu kokousta koolle, kutsun voi toimittaa hallituksen jäsen, jos vähintään puolet hallituksen jäsenistä hyväksyy koolle kutsumisen, tai toimitusjohtaja. Hallitus voi päättää, että muukin kuin hallituksen jäsen saa olla läsnä kokouksessa. Toimitusjohtajan oikeudesta osallistua kokoukseen säädetään 18 §:ssä. Läsnäolosta voidaan määrätä myös yhtiöjärjestyksessä.

6 § Hallituksen pöytäkirja

Hallituksen kokouksesta on laadittava pöytäkirja, jonka allekirjoittaa kokouksen puheenjohtaja ja, jos hallitukseen kuuluu useita jäseniä, vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan. Pöytäkirjat on numeroitava juoksevasti ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

7 § Tehtävien siirtäminen

Hallitus voi yksittäistapauksessa tai yhtiöjärjestyksen määräyksen nojalla tehdä päätöksen toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvassa asiassa silloinkin, kun yhtiöllä on toimitusjohtaja. Hallitus voi saattaa hallituksen tai toimitusjohtajan yleistoimivaltaan kuuluvan asian yhtiökokouksen päätettäväksi.

Hallituksen jäsenet sekä jäsenyyden alkaminen ja päättyminen

8 § Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja

Hallitukseen on valittava yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Jos hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, hallituksessa on oltava ainakin yksi varajäsen. Mitä tässä laissa säädetään jäsenestä, sovelletaan myös varajäseneseen. Jos hallituksessa on useita jäseniä, sille on valittava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jos hallitusta valittaessa ei ole päätetty toisin tai yhtiöjärjestyksessä ei määrätä toisin.

9 § Hallituksen jäsenten valinta

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä, että hallintoneuvosto valitsee jäsenet. Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että vähemmän kuin puolet hallituksen jäsenistä valitaan muussa järjestyksessä. Jos jäsentä ei kuitenkaan ole valittu muussa järjestyksessä, yhtiökokous voi valita jäsenen, jollei yhtiöjärjestyksestä johdu muuta.

10 § Hallituksen jäsenen kelpoisuus

Hallituksen jäsenenä ei voi olla oikeushenkilö eikä alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985). Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

11 § Hallituksen jäsenen toimikausi

Hallituksen jäsenen toimikausi jatkuu yksityisessä osakeyhtiössä toistaiseksi. Julkisessa osakeyhtiössä toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Toimikaudesta voidaan yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Toimikausi päättyy ja uuden jäsenen toimikausi alkaa uuden jäsenen valinnasta päättävän yhtiökokouksen päättyessä, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä tai uutta jäsentä valittaessa päätetä toisin.

12 § Hallituksen jäsenen eroaminen

Hallituksen jäsen voi erota tehtävästään ennen toimikauden päättymistä. Eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle. Jos hallituksen jäsenen on valinnut muu kuin yhtiökokous, eroamisesta on ilmoitettava myös valitsijalle. Jos hallituksen jäsenellä on erotessaan syytä olettaa, että yhtiöllä ei enää ole muita hallituksen jäseniä, hänen on huolehdittava siitä, että yhtiökokous kutsutaan koolle valitsemaan uutta hallitusta.

13 § Hallituksen jäsenen erottaminen

Hallituksen jäsenen voi ennen toimikauden päättymistä erottaa se, joka on hänet valinnut. Muun kuin yhtiökokouksen valitseman jäsenen voi kuitenkin erottaa yhtiökokous, jos yhtiöjärjestyksestä on muutettu siten, ettei valintaoikeutta enää ole. Erotetun jäsenen toimikausi päättyy erottamisesta.

päättävän yhtiökokouksen päättyessä, jollei yhtiökokous pääte muusta ajankohdasta. Muun kuin yhtiökokouksen erottaman jäsenen toimikausi päättyy välittömästi, jollei erottamisen yhteydestä käy muuta ilmi.

14 § Hallituksen täydentäminen

Jos hallituksen jäsenen tehtävä tulee kesken toimikauden avoimeksi tai jos jäsen menettää 10 §:ssä tarkoitettun kelpoisuutensa, jäsenen sijalle tulee varajäsen sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään tai varajäsentä valittaessa on päätetty. Jos varajäsentä ei ole, hallituksen muiden jäsenten on huolehdittava siitä, että uusi jäsen valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jos kuitenkin valinta kuuluu yhtiökokoukselle ja hallitus varajäsenineen on päätösvaltainen, valinta voi tapahtua seuraavassa yhtiökokouksessa.

Hallitusta koskevat muut säännökset

15 § Konsernisuhde

Jos yhtiöstä on tullut emoyhtiö tai se on lakannut olemasta emoyhtiö, hallituksen on viivytyksettä ilmoitettava siitä tytäryhteisön hallitukselle tai vastaavalle toimielimelle. Tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen on annettava emoyhtiön hallitukselle konsernin aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi tarvittavat tiedot.

16 § Sopimus ainoan osakkeenomistajan kanssa

Sellainen yhtiön ja sen ainoan osakkeenomistajan välinen sopimus tai sitoumus, joka ei kuulu yhtiön tavanomaiseen liiketoimintaan, on merkittävä tai liitettävä hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Toimitusjohtaja

17 § Toimitusjohtajan yleiset tehtävät

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti (yleistoimivalta). Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on mahdollisimman pian annettava tieto toimista.

18 § Toimitusjohtajan läsnäolo hallituksen kokouksessa

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa, vaikka hän ei olisikaan hallituksen jäsen, jollei hallitus päättä toisin.

19 § Toimitusjohtajaan ja hänen sijaiseensa sovellettavat säännökset

Toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi, mitä hallituksen jäsenestä säädetään pätemättömiä päätöksiä koskevassa 2 §:n 2 momentissa, esteellisyyttä koskevassa 4 §:ssä ja kelpoisuutta koskevassa 10 §:n 1 momentissa. Toimitusjohtajan asuinpaikan on aina oltava Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä. Mitä tässä laissa säädetään toimitusjohtajasta, sovelletaan myös hänen sijaiseensa.

20 § Toimitusjohtajan valinta, eroaminen ja erottaminen

Hallitus valitsee toimitusjohtajan. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään. Eroaminen tulee voimaan aikaisintaan, kun siitä on ilmoitettu hallitukselle. Hallitus voi erottaa toimitusjohtajan tehtävästään. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta.

Edustaminen

25 § Hallitus ja toimitusjohtaja edustajina

Hallitus edustaa yhtiötä. Toimitusjohtaja voi edustaa yhtiötä asiassa, joka 17 §:n nojalla kuuluu hänen tehtäviinsä.

26 § Muut edustajat

Yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä tai että hallitus voi antaa oikeuden jäsenelleen, toimitusjohtajalle tai muulle nimetylle henkilölle. Hallitus voi milloin tahansa peruuttaa antamansa oikeuden yhtiön edustamiseen.

27 § Edustamisoikeuden rajoitukset

Kaupparekisteriin voidaan merkitä ainoastaan sellainen rajoitus oikeuteen edustaa yhtiötä, jonka mukaan kahdella tai useammalla henkilöllä on vain yhdessä tämä oikeus. Yhtiöjärjestyksen toimialamääräys rajoittaa edustajan toimivaltaa.

28 § Edustajan toimien sitovuus

Yhtiön tässä laissa tarkoitetun edustajan yhtiön puolesta tekemä oikeustoimi ei sido yhtiötä, jos:

- 1) edustaja on toiminut vastoin tässä laissa säädettyä kelpoisuuden rajoitusta;
- 2) edustaja on toiminut vastoin 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua rajoitusta; taikka
- 3) edustaja on ylittänyt toimivaltansa ja se, johon oikeustoimi kohdistui, tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa riittävänä osoituksena siitä, että oikeustoimen kohteena ollut tiesi tai että hänen olisi pitänyt tietää toimivallan ylityksestä, ei voida pitää pelkästään sitä, että toimivaltaa koskevat rajoitukset on rekisteröity.

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

Konserni

12 § Konserni

Jos osakeyhtiöllä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta toisessa kotimaisessa tai ulkomaisessa yhteisössä tai säätiössä, osakeyhtiö on emoyhtiö ja määräysvallassa oleva on tytäryhteisö. Emoyhtiö tytäryhteisöineen muodostaa konsernin. Osakeyhtiöllä on määräysvalta toisessa yhteisössä tai säätiössä myös silloin, kun osakeyhtiöllä yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa taikka tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta siinä. Mitä kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä säädetään kirjanpitovelvollisesta, sovelletaan edellä tarkoitettuun osakeyhtiöön ja mitä mainitussa pykälässä säädetään kohdeyrityksestä, sovelletaan edellä tarkoitettuun toiseen kotimaiseen tai ulkomaiseen yhteisöön tai säätiöön.

KAUPUNGIN TYTÄRYHTEISÖJEN KONSERNIHALLINTO JA - OHJAUS

KAUPUNGINJOHTAJA

TALOUSJOHTAJA

TEKNINEN JOHTAJA

KONSERNIJOHTO

- kaupunginhallitus
- kaupunginjohtaja